

SIMULAREA EXAMENULUI NAȚIONAL DE BACALAUREAT 2024

Proba E. c) – Istorie, 16 ianuarie 2024

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. ”Prin Decretul Regal no. 1045 din 27 februarie 1938, Carol al II-lea și-a promulgat propria Constituție, care se publică în aceeași zi.

La numai o lună după aceea, prin Decretul Regal no. 1422 din 30 martie 1938, regele avea să suprimă și partidele politice. (...) Aceasta însemna însă ruperea pactului fundamental dintre Națiune și Monarhie (...) deoarece, pe de o parte așa-zisa Constituție nu mai emana de la Națiune, ci de la puterea executivă, iar pe de altă parte, pentru că nu s-a respectat modalitatea de revizuire a Constituției. (...)

Separția puterilor în stat era desființată și se produce o concentrare masivă a puterii în mâinile Regelui, care devine *Capul Statului* (art.30). Puterea legislativă se exercită de rege *prin* reprezentanța națională (art.31), iar puterea executivă este încredințată tot regelui care o exercită *prin* guvernul său (art.32), preponderența regelui fiind clar formulată. (...)

Dreptul de a alege în Adunarea Deputaților era substanțial redus. El era recunoscut numai cetățenilor ”care au vârsta de 30 de ani împliniți și practică efectiv o îndeletnicire” în agricultură și muncă manual, comerț și industrie și ocupațiuni intelectuale (art.61), drept urmare fiind excluse de la dreptul de a alege o mulțime de categorii de cetățeni. Mandatul era de șase ani.”

(E. Focșeneanu, *Istoria Constituțională a României*)

B. ”Un al treilea pas în impunerea modelului totalitar sovietic în România, a fost adoptarea Constituției Republicii Populare Române în aprilie 1948 și introducerea sistemului judecătoresc de sorginte sovietică. Constituția prelua tiparele constituției sovietice din 1936. Parlamentul, numit Marea Adunare Națională, avea o singură cameră, definită ca ”organul suprem al puterii de stat”. Un prezidiu, compus dintr-un președinte, un secretar și 17 membri, acționa în numele Adunării când aceasta nu se afla în sesiune, ceea ce se întâmpla destul de des, în timp de Consiliul de Miniștri era organul executiv suprem. Toate aceste organisme se aflau, desigur, supuse autorității Partidului Comunist. Erau prevăzute garanții pe cât de multe, pe atât de lipsite de conținut, în privința libertăților civile, după cum o dovedește articolul 32: ”Cetățenii au dreptul de asociere și organizare dacă scopurile urmărite nu sunt îndreptate împotriva ordinii democratice, stabilite prin Constituție.” Această ordine democratică a fost definită de Partidul Comunist și consolidată de Securitate.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un lider politic român, precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la Constituția Republicii Populare Române din aprilie 1948. **2 puncte**
3. Numiți câte o instituție politică cu rol legislativ la care se referă sursa **A**, respectiv sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că instituțiile politice se aflau sub controlul partidului. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale legii fundamentale adoptate în România în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Menționați o constantă în evoluția constituțională a României în perioada 1952-1965. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea
(30 de puncte)
Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

”Încă de la începutul anilor 30, criza economică lovește Europa și scoate la iveală interpătrunderea marilor economii industrializate. Profitând de grava depresiune economică care lovește fragila Republică de la Weimar, Hitler ajunge la putere și își aplică aici doctrina rasistă, propunând soluționarea crizei prin aplicarea unor idei simpliste care facilitează o practică autoritară sub conducerea unui șef carismatic ce guvernează în numele "poporului superior". În câteva luni, Hitler, instaurează un regim totalitar care controlează și dictează toate aspectele umane, având drept scop modelarea "omului nou". La rândul său, regimul fascist italian își înăsprește caracterul totalitar începând din 1936. [...]

În timp ce în Europa se înmulțeau regimurile totalitare instaurate și susținute de vechile clase conducătoare, URSS, [...] se transforma sub ciomagul stalinist într-un regim totalitar și terorist, tot atât de indiferent ca și omoloagele sale fasciste față de libertățile sociale, numite aici "formale" și față de respectul pentru om. După ce i-a înlăturat pe principalii săi concurenți, l-a eliminat pe Troțki, a instaurat un sistem al economiei planificate care dădea prioritate producției de bunuri industriale și industriei grele, a impus colectivizarea forțată și a lichidat în acest scop orice opoziție, în 1934, Stalin pare să se orienteze spre o oarecare liberalizare a regimului. [...]

Dar în 1936, se produce o revenire bruscă. Sub pretextul asasinării lui Kirov, prieten și succesor al lui Stalin, care a avut loc în decembrie 1934, șeful suprem al URSS - care este posibil să fi ordonat el însuși executarea acestui rival puternic - declanșează un val de represiune și de teroare care îl ajută să scape de principalii săi adversari. Condușe de poliția politică, arestările în masă sunt urmate de procese celebre și de execuții și deportări în lagărele din Siberia. Intelectuali, savanți, scriitori, muzicieni, nu sunt nici ei cruțați. Represiunea se extinde până la revoluționarii străini refugiați în Rusia, ca fostul conducător al Ungariei comuniste, Bela Kun. În total, numărul celor uciși se ridică la 2 milioane, la care se adaugă 7-8 milioane de deținuți în lagărele gestionate de "Gulag" (ramură a NKDV-ului) unde rata mortalității atinge 10% pe an.”

(Serge Berstein, Pierre Milza, *Istoria Europei*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o formă de organizare a statului, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei, secolul în care se desfășoară evenimentele relatate. **2 puncte**
3. Numiți un regim totalitar de dreapta și menționați o caracteristică a acestuia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la măsurile aplicate în domeniul economic. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la acțiunile desfășurate în URSS, începând cu anul 1936, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia regimurile democratice reprezintă o caracteristică a Europei postbelice. (Se punctează **prezentarea** unui fapt istoric relevant și **utilizarea** conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea
(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția spațiului românesc în secolele al VII-lea -al XVIII-lea, având în vedere:

- precizarea unui izvor medieval bizantin, respectiv a unui izvor medieval occidental care-i atestă pe români ca popor romanic în secolele al VII-lea - al XII-lea;
- menționarea a două autonomii locale atestate la sud de Carpați, în secolul al XIII-lea și precizarea unei asemănări între acestea;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la spațiul românesc extracarpatic, desfășurat în secolul al XIV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la organizarea instituțională din spațiul intracarpatic, în secolele al XVI-lea - al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și **utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.